

Het Ottomaanse gelijk...

Beschouwingen bij de EU-kandidatuur van Turkije

Jan Dereymaeker

De toetreding van Turkije tot de Europese Unie (EU) is de eerstvolgende maanden ongetwijfeld een van de meest controversiële discussiepunten op de Europese, federale en Vlaamse agenda's.

Zowat alle partijen op alle niveaus voelen zich geroepen - al dan niet gehinderd door enige dossierkennis en op basis van niet terzake doende argumenten - een standpunt in te nemen. Die gaan van het onverschillige "ja, waarom niet" tot het pathetische "einde van de christelijke beschaving".

De christelijke arbeidersbeweging formuleerde háár standpunt⁽¹⁾ in een bestuursdocument van 17 februari 2005.

In een tweeluik willen we graag over een en ander wat meer achtergrond bieden.

In deze bijdrage illustreren we een van de onderliggende problemen in het Turkse dossier: het Cypriotische conflict.

In een tweede artikel, van Luc Van den Brande, willen we dieper ingaan op de Turkse realiteit zelf. Het wil een *status questionis* zijn over de uitdagingen bij de ontwikkeling van het democratische staatsbestel in Turkije.

CYPRUS (RE)VISITED

Tussen 14 en 22 november 2004 vertoefde ik op Cyprus, één van de tien nieuwe EU-lidstaten. Eén van de twee dat niet tot het Oostblok behoorde en - dus - verder volslagen onbekend was.

Het werd een ontmoeting met een verscheurd land, een *terre de passage* van de grootmachten der geschiedenis: Feniciërs, Grieken, Perzen, Ottomanen, Britten en Turken lieten

er hun sporen na. Sommige veroorzaakten wonden die, ondanks de EU-zalving, blijven(d) etteren. Turkse EU-aspiraties zullen het (op hun) geweten hebben.

Zonder enige pretentie inzake volledigheid, politieke correctheid of wat dan ook willen we met u enkele dagboeknotities delen: over Cyprus, het conflict, de vakbeweging... Om het debat te stimuleren, om de echte Cyprus-kenners onder ons aan te sporen hun visie te geven, om het stof van dat ene kleine steentje in de EU-mozaïek wat weg te blazen...

DESTINATION LARNAKA... NAAR ONGEKENDE ONDERKANT VAN NIEUWE EU

Omdat je niet onvoorbereid wil vertrekken, loop je even de bib binnen. "Cyprus, mijnheer, dat staat bij Azië, derde rek links, ergens in het midden..."

Jan Dereymaeker is diensthoofd Internationale Betrekkingen van het ACV.

Je kunt via het EU-portaal die dingen te weten komen die je moet weten en waar een gewone sterveling niet bij stilstaat. Ze zouden met zo'n 800.000 een land bezielen zo groot als 2/3 van Vlaanderen. Belangrijkste steden zijn Nicosia, Limassol en Larnaka.

Alle uurverschillen opgeteld en afgetrokken sta je na vier uur vliegen (je bent dan Istanboel en Ankara en Moskou... in afstand en tijd lang voorbij) opnieuw op de begane grond van *Larnaka International Airport*. En toch nog in de EU.

15/11/'04 - LARNAKA: ER IS ALLEEN 'LEFT OR RIGHT'

Links en rechts zijn sleutelbegrippen voor elke Cyprus-vaarder. Niet alleen blijken de Cyprioten met z'n allen langs de verkeerde kant van de weg te rijden, ook politiek is het "just that simple": je bent óf links óf rechts. Dat steek je op van een snelle les in het vliegtuig: AKEL (de partij van links) is links, DISY (de conservatieve partij) is rechts. Daar beweegt nog wat tussen, maar daarover verder meer.

Maar links en rechts gaat verder dan auto- en politiek verkeer. Je voetbalploeg is links of rechts. Eet je groenten uit de Cypriotische coöperatieve tuin, dan eet je links. Eet je uit privé-productie, dan eet je rechts.

Drink je je Cypriotische koffie uit gemalen lokale bonen, dan is het linkse koffie, anders importeer je rechts... Je kunt je er wel wat bij voorstellen als ontzuilde Vlaming. En als *would-be* Malinois-supporter kun je ook bij die voetbaldeling een tekeningetje maken.

Links rijden, betalen met *pounds*, de taxi-chauffeur die je met stijve bovenlip te woord

staat, het *dito* hotelbaliepersoneel, de kruier met *cockney* accent, de massale aanwezigheid van *Her Majesty's citizens* in hotel en restaurant... het doet een belletje rinkelen. *Left* en *right* hebben ze als het summum van politieke dialectiek van het *Queen-Motherland* overgeërfd. Onafhankelijk werd Cyprus van het *British Empire* in 1960, hetzelfde jaar dat Boudewijn van Lumumba de wind van voren kreeg.

Van een Larnakaanse vakbondsman kom je te weten dat Cyprus een "pocketland" is: elke dag een andere hoek en binnen de week ben je rond. "In het noorden", hij laat even zijn kaarten zakken, "zijn wel de mooiste plekken van het land. Mijn ouders zijn afkomstig van Kerynia, ons huis staat er nog, het is een mooie stad. Maar we zijn er niet meer terug geweest sinds 1974..."

Larnaka wordt ons eerste 'linkse' avontuur. Aan de *roundabouts* en de *diversions* kijk je stevast de verkeerde voorrangnemer in de ogen, terwijl de universele voorrang-rechtsnemer je schuddebollend vergeeft. Het is niet alleen je rijstijl die voor begripvolle meewarigheid zorgt. Getekend met het stigma van de rode nummerplaten van huurauto's, heb je recht op enig mededogen.

In het centrum van Larnaka ligt de basiliek van Sint Lazarus hel verlicht te schitteren in de druilerige regen, terwijl in het donker van de vooravond (ook zonder winteruur gaat om 16.00 u de Cypriotische kip op stok) de winkelstraatjes dichtslibben met kerst-inkopers. Tussen warme-kastanjeventers, *jinglebells-jingles* en *windowshoppers* trek je, na een paar lokale rondjes, enkele voorbarige conclusies. De prijzen zijn er Brussels-hoog, de juwelierszaken

Jan Dereymaeker

Ook politiek is het 'just that simple': je bent óf links óf rechts.

”

ontelbaar (zoniet één op twee, dan toch één op drie winkels doet in zilver en/of goud), voetgangers behoren tot de categorie wild waarop zonder vergunning mag gejaagd worden.

Taal is *no-problem-at-all*, want de merkenreclame doet je even vergeten dat voertaal en -schrift

Grieks zijn en dat je niet op de Meir in Antwerpen bent, maar in hartje Larnaka. De lokale productie is opgedroogd tot zilverwerk en kant. *Prêt-à-porter* globalisering.

Toch ook gezien: het Turkse fort en de Umm Haram moskee, voorbeeldig onderhouden, want naast de groot tante van de Profeet, ligt ook de Turkse vrouw van wijlen koning Hoessein van Jordanië er begraven.

Niet gezien: hedendaagse Turken. Wel gezien: de bordjes naast de snelweg die verwijzen naar de - Griekse - *refugie settlements*.

Bij de verplichte (zonder spijt overigens) Cypriotische *meze*, als uitsmijter van de dag: een voorzichtige welles-nietes discussie met de taverne-uitbater over de toetreding van Turkije tot de EU, dit naar aanleiding van de resolutie van het Europees Parlement.⁽²⁾ Het bleef bij retorische vragen over de grootte van Turkije en of het niet té onderontwikkeld was, de Koerden *etcetera*... De ober-eigenaar was opgegroeid in Londen en sinds twee jaar terug in Cyprus. Het was hier goed leven en zakendoen, "zeker nu we in de EU zijn".

16/11/'04 - BIJ DE GODEN OP DE BERG TRODOOS

Door de gezamenlijke inspanningen van wegenwerkers en weergoden waren de bergwegen onberijdbaar. Wég kloosters en stugge monniken, wég Olympus-berg... Maar het

heeft natuurlijk wel wat: besneeuwde bergflanken die ver weg verdrinken in een blauwe Middellandse Zee. Vakantiedorpjes Kato en Plano Platres met winterschuw, kleumerig aanzicht. Vochtige en tochtige optrekjes, lege zwembaden en met plastic overtrokken zomerse meubelen in niet-onderhouden tuintjes: je denkt onwille-

keurig aan La Roche of Houffalize in de buiten-seizoen-periode. Maar alsof de goden ermee gemoeid waren, botsten we op de terugdwaalweg op het verlaten lokaal van DEOK, onze plaatselijke WVA-bond: een vakantieparkje met bungalows, een buswrak en een centraal opvanghuisje. Alvast een spoor van syndicale aanwezigheid.

Onderweg wordt even halt gehouden voor een stoofpotje-lam in een afspanning die voelbaar niet op winterweer was afgestemd. Engels was een ingewikkelde klus voor de bergbewoner/tavernehouder. 'Arrivedere' lag hem beter. Hij was, zoals zo velen in de horeca en diensten op Cyprus, ingeweken uit Roemenië. Uit Bulgarije worden dan weer huisvrouwen geïmporteerd als kuisvrouwen. Op de terugweg merk je dat je Grieks zich opnieuw een weg baant uit het onderbewustzijn van dat ene enkele jaartje Latijn-Grieks. Destijds helaas vruchteloos, maar nu kun je wel probleemloos de ΕΞΟΔΥΣ (exodus-uitrit) vinden op de snelweg.

In het hotel aangekomen blijken de enige gebruikers van het onverwarmde buitenzwembad Russen te zijn. Russisch: het staart je aan in toeristische folders en bezet minstens één kanaal op je hotel-tv. Het concurreert na het Grieks, Turks en Engels met het Duits om de titel van vierde taal op het nieuwe lid-eiland van de EU. Cyprus is in meer dan één opzicht het oosten van Europa.

Jan Dereymaeker

Cyprus is in meer dan één opzicht het oosten van Europa.

”

17 & 18/11/'04 - EILAND VAN AFRODITE: HET ZILVER, DE KANT EN DE VROUW

Zilver en kant. Drie kwartier links rijden en je bent vanuit Larnaka in Lefkara: hét epicentrum van de hele Cypriotische toeristenindustrie, samengevat in twee producten: zilver en kant. Die *overkill* aan kant en aanverwante toeristensnuisterijen wordt hier met nationale trots en steunend op een tweehonderdvrouwrijke kantcoöperatieve uitgesmeerd over een heel dorp. Met uitzaaiingen in alle grotere steden. Opdringerig zoals in alle toeristenparadijzen staan ook hier de 'binnenwippers' op vinkenslag. Al wat geen orthodox Grieks praat, wordt de winkel ingewerkt en krijgt ongevraagd de geschiedenis van de "lace anglaise", de coöperatieve beweging, de nationale zilverproductie en het onvermijdelijke "you like?" in zijn maag gesplitst. Wat vermag Vlaamse koopmanskunst op een steenworp van mediterrane handelsnesten als Beiroet en Tel Aviv? Blij zijn met de dankbare blik van je partner voor dat tegen-halve-prijs-onderhandelde-en-toch-veel-te-duur-betaalde authentieke sieraad.

Dan maar op zoek naar een verschoning voor zoveel praal en luister. Afrodite, hét zinnebeeld van vrouwelijke schoonheid, zou hier ergens geboren zijn, op loopafstand van Pafos, waar de rotsen de Middellandse Zee onrustig houden: Petra Tou Romaniou. Kalenders en postkaarten zijn ermee getooid. De mythe van Afrodite, oorlogsgodin uit het Oosten, ontdaan van harnas en wapentuig is voor Cyprus een anker gebleven. En er zijn het zilver en de kant om het contrast tussen de wereldse (toeristen)vrouw en de goddelijke Afrodite wat te temperen.

In Kato Pafos bezoeken we de indrukwekkende site met ruïnes en mozaïeken. Je weet, je ziet en je voelt dat het Grieks is, maar het is niet écht Griekenland. Er zijn vele archeologische sites, maar de enkele eenzame zuilen en gereconstrueerde fragmenten zijn slechts een schijntje van de Acropolis. Er zijn amfitheaters, maar slechts voor een beperkt publiek. Er is een berg Olympus, maar niet de echte. Er is weliswaar een heus niet-voorvrouwen klooster, maar slechts één. Er is ouso, maar Cyprioten drinken liever bier. Er zijn fraaie en originele mozaïeken, munten en urnen, maar ze roepen te veel *déjà-vu* op om nog indruk te maken.

Niettemin ligt op dit eiland een dikke laag geschiedenisstof. Fenicisch, Perzisch, Grieks, Romeins, Ottomaans, Brits stof. Het ligt over het hele eiland uitgestrooid, als snippers van een geschiedenisboek.

Je loopt er ook doorheen als je in Kolossi het middeleeuwse hoofdkwartier (de commanderie) van de Tempeliers bezoekt, inclusief aquaduct en suikerfabriek die de Teutoonse kruisvaarders in gebruik hadden. Je leert er trouwens dat *Commandaria* als naam aan de zoete dessertwijn is blijven plakken, die in aanvang door deze 'tempeliers' zou gemaakt zijn.

Stof, ook tot nadenken, als je een paar *miles* verder wordt tegengehouden door de prikkeldraadomheining van een Britse luchtmachtbasis (Bagdad ligt om de hoek). En wat verder weg door een heuse Britse basis. Met een paar duizend, in witte *Club Med*-barakken langs de zeekant tegen de heuvels omhoog, zijn ze er ingekwartierd. Middenin *greenfields* voor golf en andere toestanden, met daarbij een obligaat bordje dat "geen drinkbaar water gebruikt wordt voor het onderhoud van het

Jan Dereymaeker

Over heel het eiland ligt een dikke laag geschiedenisstof.

”

groen". Drinkwaterschaarste is inderdaad een probleem op Cyprus. Brits schaamtegevoel iets minder...

19/11/'04 - OVER HET ONTSTAAN VAN HET CYPRIOTISCHE CONFLICT EN HET HUIDIGE DEBAT

Je had ondertussen de beelden gezien op de lokale televisie: Erdogan⁽³⁾ die assertief de vergaderzaal van de Europese Raad⁽⁴⁾ binnendramt en Papadopoulos⁽⁵⁾ die met zijn goeie 1,50 m verdrinkt tussen een bos microfoons op een persconferentie in Brussel. UNO-secretaris-generaal Kofi Annan die (oef CNN) een verklaring aflegt dat ze het nu zelf maar moeten uitzoeken in Cyprus. In de bars en restaurants wordt hard gediscuteerd. Zappend tussen CNN en TV5 krijg je een en ander op een rijtje: de Turken willen in de EU, de Cyprioten zijn niet voor, maar vetoën toch niet tegen. Papadopoulos verschijnt uitgebreid op tv om zich te verantwoorden: "Mijn hart zette mij aan om het veto te gebruiken, mijn verstand zei me om dat niet te doen."

Tijdens een zondagse familielunch in een afspanning krijg ik tekst en uitleg van de lokale vakbond bij een van de meest verborgen/vergeten conflicten in Europa.

Volgens onze zegsman begon het bij/na de Britten die, naast een aantal militaire basissen, ook een grondwet achterlieten waarin twee groepen constitutioneel rechten worden toegekend: de Grieks-Cyprioten en de Turks-Cyprioten. Twee bevolkingsgroepen met verschillende taal, cultuur, godsdienst en 'overzeese' relaties. Na het wegvallen van de koloniale ordehandhaver (vooral bestreden door Grieks-Cyprioten) werden de tegenstellingen

Jan Dereymaeker

De Turken willen in de EU, de Cyprioten zijn niet voor, maar vetoën toch niet tegen.

”

met de dag scherper en bleek de grondwet - met uitgebreide bevoegdheden (en vetorechten) voor de Turkse minderheid (dertig procent van de bevolking) - niet bij machte het democratische systeem naar behoren te doen functioneren.

Een belangrijke groep Grieks-Cyprioten wil, we zijn dan eind de jaren '60, naar een unie met Griekenland (de "enosis"). De etnische conflicten maken samenleven onmogelijk. De Turken trekken zich terug in getto's. Een smeulende burgeroorlog laait net niet op, maar uitbarstingen van geweld hebben duizenden doden tot gevolg. De UNO-blauwhelmen verschijnen om in Nicosia de partijen uit elkaar te houden. In Griekenland komen de kolonels aan de macht. Makarios III, de eerste president van onafhankelijk Cyprus (tevens aartsbisschop van de orthodoxe kerk) wordt door de kolonels verweten net iets te veel sympathie te hebben voor het Griekse verzet. Met medeplichtigheid van extreem recht-nationalistische stromannen steunen de Griekse kolonels de *coup* tegen Makarios. Die ontkomt, de *coup* is een slag in het water, maar deze Griekse inmenging geeft het Turkse leger het perfecte alibi om op zijn beurt toe te slaan. Op 20 juli 1974 wordt veertig procent van het eiland bezet. De Turks-Cypriotische staat wordt uitgeroepen (en enkel erkend door Turkije). De Grieks-Cyprioten moeten have en goed achterlaten en vluchten halsoverkop naar de *settlements* in het zuiden. De Turks-Cyprioten uit het zuiden vluchten naar het noorden. De opdeling van het eiland is een feit. Enig positief gevolg: de kolonels maken zich onsterfelijk belachelijk en exit dictatuur... in Griekenland. De UNO-troepen graven zich in op de *Green Line*, een eufemisme voor de Cypriotische versie van het IJzeren Gordijn.

Na veertig jaar legt Kofi Annan, begin 2004, net voor de toetreding van Cyprus tot de EU, een voorstel op tafel om de situatie te ontmijnen. Maar het is volgens de Grieks-Cyprioten onwerkbaar en zij stemmen het massaal weg. De Turks-Cyprioten (en Turkije) profiteren van de gelegenheid om punten te scoren bij de rest van de EU die ongeduldig wordt bij zoveel Grieks-Cypriotische koppigheid.

Papadopoulos zat dus zes maanden later in Brussel in nauwe schoentjes. Met een slecht UNO-rapport op de laatste bank, kreeg hij op de Raad de zwarte piet doorgeschoven in het pokerspel naar aanleiding van de toetreding van Turkije. Tegenstemmen zou hem onsterfelijk maken in eigen land, dat wel, maar niet in de rest van de EU. Hij zou én Blair én Schröder én Chirac en *tutti quanti* over zich heen krijgen.

Hij koos, naar eigen zeggen, voor de belangen van een "Cyprus-binnen-de-EU". Het werd hem in dank afgenomen in Brussel, het bracht een nationaal debat op gang in Cyprus en Erdogan werd wegens zijn iets te nadrukkelijke assertiviteit ietwat scheef bekeken en zonder veel omhaal duidelijk gemaakt dat het Cypriotische probleem wel degelijk op de toetredingsagenda zal moeten staan.

20/11/'04 - DEOK: SOCIAAL-DEMOCRATISCHE VAKBOND ZOEKT EIGEN PLEK IN VAKBONDSLAND

Het dagelijks bestuur van DEOK vergadert wekelijks op maandagvoormiddag. Deze dag biedt dus de gelegenheid om wat nader kennis te maken met de sociale, syndicale en politieke gang van zaken in Cyprus. Met zo'n vijf tot tien procent is DEOK een

klein broertje naast de twee grote (links PEOK en rechts SEK) die de rest zowat evenredig verdelen. Alleen in de openbare diensten is er een grote sectorale bond die vooral populair is bij de ambtenaren en daar 'de dienst uitmaakt'.

In 1982 wordt DEOK, dat in de jaren '70 een stille dood was gestorven, opnieuw opgericht door Renos Prentzas. DEOK heeft een LAT-relatie met de sociaal-democratische partij die zich, samen met een Cypriotische versie van N-VA, probeert te profileren in het politieke midden tussen Cypriotisch links en rechts. In 1982 wordt het sociaal-democratische DEOK, de roos in de vuist, lid van het WVA. SEK houdt echter de knip op de deur bij EWV (en IWW), terwijl PEOK nog steeds in WWV-wateren vertoeft.

Het laatste congres leverde een grondige bevraging op naar de plaats en de identiteit van DEOK naast/tussen de andere confederaties. Een kleinere versie van hetzelfde is niet nodig en niet zinvol: waar ligt de meerwaarde en hoe die realiseren? Daarom wil DEOK naar de nieuwe sectoren: diensten en vooral toerisme/horeca.

Deze opties moeten in de praktijk DEOK een ander gezicht geven, zowel op het confederale vlak als in de ondernemingen.

- Aanwezigheid bij de migranten (tot 12,5% van de arbeidsmarkt bestaat uit - legale - immigratie).
- Jeugdwerkloosheid. Hoewel er landelijk, met 3,5% globale werkloosheid geen echt werkloosheidsprobleem is, blijft het een uitdaging om aansluiting te vinden bij de jongere generaties.
- De toetreding tot de EU zorgt nu ook voor een groeiende impact van het vrije verkeer van personen.

Jan Dereymaeker

De sociaal-democratische vakbond DEOK wil naar de nieuwe sectoren: diensten en vooral toerisme/horeca.

”

- De syndicalisatiegraad bij diensten en handel is minimaal.
- Rond *gender issues* heeft DEOK het initiatief genomen om een nationaal observatorium op te zetten, dat alom respect en steun geniet.
- Er wordt gezocht naar een individualisering van de dienstverlening, met name voor de werklozen.

De invloed van de vakbeweging is opmerkelijk in Cyprus: de sociale dialoog en de CAO-onderhandelingen kennen een ruime verspreiding en worden door alle partijen erkend. DEOK zegt zelf dat voor een grote meerderheid van de Cypriotische werknemers het levenspeil "behoorlijk" tot "zeer goed" kan genoemd worden. De lonen liggen "Europees" hoog. Tegelijkertijd wordt toegegeven dat er een productiviteitsprobleem is. Vanuit vakbondshoek kijkt men ook met gemengde gevoelens naar de aansluiting bij de EU. De prijzen zijn de hoogte ingeschoten, de BTW is "geëuropeaniseerd" (van 9 naar 15%), het vrije verkeer van goederen en diensten heeft een ontwrichtende impact op de tamelijk goed beschermde markten en bij onderhandelingen is flexibiliteit het belangrijkste thema geworden. Gelet op de dimensies en de capaciteiten/beperkingen van het land, ligt momenteel de zwaarste klemtoon op het moderniseren en verder uitbouwen van de toeristische sector.

Op het Cypriotische probleem heeft DEOK een uitgesproken visie.

- Dialoog is absoluut nodig. Daarom neemt het ook deel aan het overlegplatform met de Turks-Cypriotische vakbonden die groten-deels rond dezelfde scheidingslijnen zijn georganiseerd.
- De UNO-Annan oplossing was niet aanvaardbaar. Er dient gezocht naar een regeling

die zo snel mogelijk op tafel moet komen, voor het hele volk aanvaardbaar en voor de mensen beheers- en verstaanbaar is.

LEFKOSIA: LAATSTE VERDEELDE HOOFDSTAD IN EUROPA

Lefkosa was ooit een gezellige versterkte vestingstad, waarvan ook nu de stervormige omwalling indrukwekkend oogt voor wie vanuit het zuiden de stad inloopt. Maar al snel bots je tegen een andere muur op: die van de *Green Line*, het IJzeren Gordijn tussen Grieks en Turks Nicosia, tussen Grieks en Turks Cyprus.

Dichtgemetselde huizen, verkrotte gebouwen met prikkeldraad, versperde straten en steeg-

jes, *UN-checkpoints*, propagandaprovocaties langs beide kanten... Het lijkt wel, nee, het is Berlijn, veertig jaar geleden. Schrijnend en aangrijpend: de foto's van de sinds de invasie vermiste Grieks-Cyprioten. Meer nog dan de restanten van de *settlements* in het zuiden, is deze muur het symbool van het Cypriotische drama. Bovendien is dat er een van recente datum. Dertig jaar mag dan al een generatie overbruggen, de bezetting, de vlucht naar het zuiden, de vermiste familieleden: voor velen maakt het nog deel uit van hun nabije verleden, waar ze nog elke dag mee leven.

Toch is er in Cyprus veel veranderd: geen Grieks-Cyprioot die nog wakker ligt van de "enosis". Moreel en politiek is de opdeling onhoudbaar geworden. De sterke economische ontwikkeling in het zuiden brengt mee dat almaar meer werkkrachten uit het noor-

Jan Dereymaeker

Moreel en politiek is de opdeling van het eiland onhoudbaar geworden.

”

den worden aangetrokken. De verankering van Cyprus in de EU sinds 1 mei 2004 is onomkeerbaar en elke weldenkende Cyprioot is zich er van bewust dat een EU mét Turkije op termijn onvermijdelijk zal zijn.

Het zijn evenveel factoren die hart en rede naar elkaar doen toegroeien.

Ondertussen is het Cypriotische probleem ook een EU-probleem geworden. We kunnen niet met geveinsde verantwoordiging doen alsof we nú pas de kat in de zak ontdekken. De toetreding van Cyprus was er een met inbegrip van het Cypriotische conflict.

Het is dan ook aan alle EU-regeringen, individueel en gezamenlijk, om hierin op een gepaste manier verantwoordelijkheid te nemen. De toetredingsonderhandeling van Turkije tot de EU moet daartoe de gelegenheid bieden.

KORT

De toetreding van Turkije tot de Europese Unie in zonder twijfel een van de meest contro-versiële discussiepunten voor de volgende maanden, dit zowel op Europees en federaal als op Vlaams niveau. Argumenten en standpunten lopen uiteen van het onverschillige 'ja, waarom niet' tot het pathetische 'einde van de christelijke beschaving'.

Eén van de onderliggende problemen in het Turkse dossier is alvast het Cypriotische conflict. Cyprus, verscheurd eiland, met zijn Turks- en zijn Grieks-Cypriotisch deel.

De auteur vertoefde van 14 tot 22 november 2004 op Cyprus, zoals bekend een van de tien nieuwe EU-lidstaten. Zonder enige pretentie inzake volledigheid, politieke correctheid of wat dan ook maakt hij ons deelgenoot van enkele dagboeknotities, over Cyprus, het conflict, de vakbeweging...

(1) www.acw.be/leeszaal/infotheek/pdf.asp?ArtID=2258

(2) Resolutie van het Europees Parlement over het periodiek verslag 2004 en de aanbeveling van de Europese Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding, 15 december 2004.

(3) Recep Tayyip Erdogan: eerste minister van Turkije.

(4) De Europese Raad van 16-17 december 2004 in Brussel besprak het toetredingsdossier van Turkije in aanwezigheid van de Turkse premier en Kofi Annan, UNO-secretaris-generaal. Zie voor conclusies: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/nl/ec/83211.pdf

(5) Tassos Papadopoulos, president van Cyprus.